

DEN INDSAMLINGSETISKE KONTROL 2016

Den indsamlingsetiske Kontrol 2016 – Konklusion	- 2
Formål og ramme for undersøgelsen	- 2
Udvælgelsen af de kontrollerede organisationer	- 2
Undersøgelsen	- 3
Anvendt skema	- 6

Konklusion

Den indsamlingsetiske kontrol 2016 har ikke afdækket væsentlige problemer i forhold til de undersøgte organisationers overholdelse af de indsamlingsetiske retningslinjer. De nedenfor beskrevne forhold, hvor der er anbefalinger til organisationerne, er på baggrund af forhold, det vurderes som relativt enkle at få bragt på plads. Anbefalingerne er dels relateret til kommunikationen med modtagerne af årsregnskaberne, dels til reglerne vedrørende Indsamlingsloven.

Formål og ramme:

Den 10. juni 2016 godkendte det af ISOBRO nedsatte Etik- og Lovudvalg et oplæg om gennemførelsen af den indsamlingsetiske kontrol 2016 med fokus på organisationernes håndtering af kravene til deres regnskaber.

Der er af ISOBRO udarbejdet en tjekliste for tilrettelæggelsen af en regnskabskontrol med udgangspunkt i de i ISOBROs indsamlingsetiske retningslinjer beskrevne principper, del A, pkt. 3.8. – 3.19. samt eksempelregnskabet. Tjeklisten har tidligere været anvendt i forbindelse med den indsamlingsetiske regnskabskontrol i 2006 og er justeret på enkelte punkter i forbindelse med den nu gennemførte indsamlingsetiske kontrol. Tjeklisten er ISOBROs forslag til en operationalisering af de indsamlingsetiske retningslinjer og ikke udtømmende.

Kontrollen er foretaget på samme vis, og under anvendelse af samme metodik, som den tidligere regnskabskontrol i 2006. Tilgangen til den indsamlingsetiske kontrol har dermed været en kvalitativ undersøgelse baseret på en metodisk gennemgang, baseret på oplysningsskemaet, af årsregnskaberne fra 10 tilfældigt udvalgte organisationer.

Gennemførelsen af den indsamlingsetiske kontrol 2016 er sket i et samarbejde med statsaut. revisor Christian Dalmoose Pedersen, Deloitte, bl.a. i relation til udformningen af det anvendte skema. Til rapporten er knyttet 1 bilag i form af det anvendte skema.

Udvælgelsen:

Der har i kontrollen medvirket 10 organisationer, der er anmodet om at indsende deres årsregnskaber til gennemgang. Udvælgelsen af de deltagende organisationer er foretaget af advokat Henrik Bonné og baseret på et tilfældigt valg blandt ISOBROs medlemsorganisationer.

I undersøgelsen deltog:

- Plan Danmark Fonden
- Parkinsonforeningen
- Det Danske Spejderkorps
- Diabetesforeningen
- Ghana Venskab
- Kattens Værn
- Danish International Adoption
- WAP
- IRCT
- Dansk Ornitologisk Forening

Undersøgelsen:

Ved den indsamlingsetiske kontrol 2016 er det undersøgt, hvordan organisationerne håndterer ISOBROs indsamlingsetiske retningslinjer for regnskabsudarbejdelse.

De udvalgte organisationer blev orienteret om kontrollen ved ligelydende skrivelser af 13. juni 2016, og de er efterfølgende blevet orienteret om resultatet. Resultatet i nærværende rapport er ikke tænkt at kunne henføres til nogle specifikke organisationer, og der er således alene tale om generelle anbefalinger overfor alle organisationer.

Det er blevet kontrolleret, at årsregnskaberne er tilgængelige på organisationernes hjemmeside. Dette er ikke noget ubetinget krav, idet de indsamlingsetiske retningslinjer foreskriver, at de enten skal være tilgængelige eller kunne rekvireres ved henvendelse til organisationen.

Når organisationerne offentliggør årsregnskaberne på hjemmesiden er det eneste, der i denne henseende kan volde problemer, at finde dem. Organisationerne har, naturligt nok, vidt forskellige måder at indrette deres hjemmesider på. Dette medfører også, at der er variationer i overskuelighed, og dermed i, hvor let det er at finde de oplysninger, der er ønskede. Der er ikke grundlag for at anbefale nogle ændringer i relation hertil, men når der foretages revisioner af hjemmesiden, kan det anbefales, at organisationerne ser på, og afprøver, hvor nemt tilgængelige de indsamlingsetisk relevante oplysninger er.

I lighed med tidligere indsamlingsetiske kontroller er det generelt min opfattelse, at der er et meget stort kendskab til de indsamlingsetiske retningslinjer og at disse i den væsentligste udstrækning overholdes. De problemer, der er afdækket, lader sig relativt let rette.

Den største udfordring relaterer sig som sådan ikke til overholdelsen af reglerne, men mere til, om reglerne sikrer det ønskede udkomme. Dette er ikke afdækket gennem kontrollen, idet undersøgelsen alene fokuserer på den formelle overholdelse af reglerne.

Der er målt på 19 punkter. For 1 af punkterne er det ikke muligt at uddrage en sammenlignelig konklusion. Det gælder egenkapitalens størrelse og dennes niveau i relation til aktiviteterne i årets løb. Der er således 18 punkter, der er sammenlignelige, og heraf kan der svares bekræftende for alle organisationers vedkommende for så vidt angår 7 punkter. Dette beror især på det forhold, at der er 1 organisation, hvor det på en lang række punkter ikke er muligt at svare bekræftende. For så vidt angår de øvrige organisationer, er der 1 organisation, hvor der kan svares bekræftende på alle punkter. Af de øvrige 8 organisationer, er det for 6 af dem ikke muligt at svare bekræftende på spørgsmålet om resultatet af anmeldte/orienteringspligtige indsamlinger, fremgår af årsregnskabet, ligesom de krævede oplysninger ifølge Indsamlingsloven ikke fremgår af regnskaberne. Der er 1 organisation, der har fået udfærdiget, og indsendt, et særskilt indsamlingsregnskab.

For 4 organisationer har det ikke været muligt at svare bekræftende på spørgsmålet, om egenkapitalen er på et passende niveau. En af disse organisationer angiver at foretage en vurdering af egenkapitalens niveau, men der er ikke en nærmere begrundelse for egenkapitalens størrelse, der vurderes til ikke at være på et niveau, der passer til indtægter og forpligtelser. Der er i alt 23 ud af 180 sammenlignelige punkter, hvor der ikke kan svares bekræftende, svarende til 12,8%.

I den tidligere foretagne regnskabsetiske kontrol blev det vurderet, at det er mere end vanskeligt for den typiske bidragsyder at gennemskue organisationernes årsrapporter. Dette forekommer stadig at være tilfældet. Af de udvalgte organisationer er der 1 organisation, hvis regnskab er uhyre kortfattet, mens 1 organisation omvendt har et usædvanligt detaljeret regnskab. Det usædvanligt

detaljerede regnskab kan den typiske bidrager måske blive overvældet af, men mange vil formentlig sætte pris på den transparens, de mange oplysninger er udtryk for.

I den tidligere foretagne regnskabsetiske kontrol, var der 18 ud af i alt 170 sammenlignelige punkter, der ikke kunne svares bekræftende på. Flere af disse punkter, såsom beskrivelse af anvendt regnskabspraksis, ledelsespåtegning og revisionspåtegning, kan der svares bekræftende på for alle de organisationer, der indgår i denne regnskabsetiske kontrol.

Det vurderes således, at de indsamlingsetiske retningslinjer har været med til at forbedre informationsværdien af de regnskaber organisationerne udfærdiger.

En række af de rejste spørgsmål drejer sig om problemstillinger af kommunikativ art, hvor det således er en mere subjektiv holdning hos undersøgeren, der kommer til at præge resultatet. Der er en relativ stor spændvidde i den måde, hvorpå organisationerne kommunikerer på, fra det meget detaljerede til det meget kortfattede. Yderpunkterne illustrerer en række af de problemer, kommunikationsprocessen giver anledning til, idet det meget detaljerede materiale indebærer en risiko for, at modtageren "druknes" i informationer, og overskueligheden lider skade, mens det meget kortfattede omvendt risikerer at være intetsigende, og dermed uden nogen oplysende værdi for modtageren.

Nogle af årsregnskaberne må vurderes som værende så kortfattede, såvel i forhold til de indeholdte regnskabsoplysninger som i relation til den givne ledelsesberetning, at de reelt ikke bidrager til nogen forståelse af aktiviteterne eller den forventede udvikling.

I en række tilfælde er de udfærdigede ledelsesberetninger mere tilbageskuende end fremadrettede, hvilket for så vidt er naturligt i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet for det forgangne regnskabsår. I visse tilfælde er der imidlertid ingen, eller kun meget begrænset, information om den forventede udvikling i det kommende år, og modtagerne af oplysningerne får dermed ikke noget billede af forventninger og/eller målsætninger. Uanset årsregnskabet er rettet mod det forgangne, og dermed historiske forhold, kunne det være en fordel, hvis organisationerne i forbindelse med udfærdigelsen af årsregnskabet i højere grad overvejede, hvem det er, de ønsker at kommunikere med i eksempelvis beretningen.

En række organisationer udfærdiger en særskilt beretning, om organisationens aktiviteter, som ikke er en del af årsregnskabet. Disse særskilte beretninger har ikke været en del af kontrollen, men det generelle indtryk er, at der heri adresseres nogle af de punkter, der typisk optager donorer og andre uden en særskilt faglig indsigt og viden om læsning af årsregnskaber. Det er ligeledes det generelle indtryk, at disse særskilte beretninger i videre udstrækning er oplysende og medvirkende til at skabe overblik for modtagerne, end årsregnskaberne er.

Såfremt årsregnskabet alene anses som et formelt redskab til opfyldelse af gældende lovgivningskrav, indebærer det en risiko for, at organisationen fortaber muligheden for at benytte årsregnskabet som et nyttigt og oplysende redskab i kommunikationen med organisationens interessenter.

I de tilfælde, hvor der samtidig kommunikeres ad andre kanaler, jfr. de særskilte beretninger er problemstillingen mindre, men i de tilfælde, hvor årsregnskabet står alene, vil det være hensigtsmæssigt, om kommunikationen indrettes med henblik på at kunne blive anvendt som den bedste og klareste mulige kilde til oplysninger overfor alle interessenter, frem for alene at blive indrettet efter formelle, lovgivningsmæssige krav.

En række organisationer forholder sig ikke til spørgsmålet om egenkapitalens størrelse, ej heller selvom størrelsen må anses at kunne give udfordringer i forhold til aktivitetsniveauet, mens andre

omtaler klare målsætninger for den egenkapital, der anses som nødvendig for organisationen. Alle organisationer opfordres til at gøre sig overvejelser i relation til egenkapitalens størrelse, og give udtryk herfor i årsregnskabet.

Organisationerne er ikke blevet spurgt om, i hvilket omfang organisationerne har orienteret Indsamlingsnævnet om indsamlinger, men ved opslag i den hos Indsamlingsnævnet tilgængelige database er det konstateret, at alle organisationer på nær en har orienteret Nævnet.

Efter Bekendtgørelse nr. 820 af 27. juni 2014 om indsamling m.v. skal der føres behørigt regnskab over samtlige indtægter og udgifter med en indsamling. Årsregnskaber, udarbejdet efter bekendtgørelsens regler, skal bl.a. beskrive hvilke indsamlinger organisationen har foretaget, ligesom de ansvarlige i tilknytning til underskriften af regnskabet skal erklære, at indsamlingen er foretaget i overensstemmelse med reglerne i Indsamlingsloven og Bekendtgørelsen. Det kan konstateres, at der kun i få tilfælde er indeholdt oplysninger og erklæringer af den nævnte art i årsregnskaberne. Hvis organisationerne anvender de fremsendte årsregnskaber som årsregnskaber i henhold til Indsamlingsloven, skal der indarbejdes de i bekendtgørelsen indeholdte oplysninger i forbindelse med udfærdigelsen.

København K, den 17. november 2016

Henrik Bonn 